

Biografia de Mons. Àlvar del Portillo

Monsenyor Àlvar del Portillo va néixer a Madrid l'11 de març del 1914, tercer de vuit germans, en una família de profundes arrels cristianes. Era doctor Enginyer de Camins, doctor en Filosofia i en Dret Canònic.

17/09/2014

Fill de Clementina Díez de Sollano (mexicana) i de Ramón del Portillo y Pardo (espanyol), Àlvar del Portillo

va néixer a Madrid l'11 de març de 1914. Era el tercer de vuit germans.

Després de cursar el batxillerat al Col·legi El Pilar (Madrid), va ingressar a l'Escola d'Enginyers de Camins, Canals i Ports, on va acabar els estudis el 1941. Posteriorment va treballar en diverses entitats oficials amb competència en matèria hidrogràfica. Alhora, va estudiar Filosofia i Lletres (Secció d'Història) i es va doctorar el 1944 amb la tesi Descobriments i exploracions en les costes de Califòrnia.

El 1935 es va incorporar a l'Opus Dei, institució de l'Església Catòlica que havia estat fundada set anys abans per sant Josepmaria Escrivà de Balaguer. Va rebre directament del fundador la formació i l'esperit propis d'aquell nou camí en l'Església. Va desenvolupar una àmplia tasca d'evangelització entre els companys d'estudi i treball, i des

de 1939 , va realitzar nombrosos viatges apostòlics per diferents ciutats d'Espanya.

El 25 de juny de 1944 va ser ordenat sacerdot pel bisbe de Madrid, Mons. Leopoldo Eijo y Garay, juntament amb José María Hernández Garnica i José Luis Múzquiz: són els tres primers sacerdots de l'Opus Dei, després del fundador.

El 1946 es va traslladar a Roma, pocs mesos abans que hi fixés la seva residència sant Josepmaria, amb qui va conviure també en els anys següents. Es tracta d'un període crucial per a l'Opus Dei, que rep llavors les primeres aprovacions jurídiques de la Santa Seu. Per Mons. Àlvar del Portillo comença també una època decisiva en què, entre altres coses, realitzarà -amb la seva activitat intel·lectual al costat de sant Josepmaria i amb el seu treball a la Santa Seu- una profunda reflexió

sobre el paper i la responsabilitat dels fidels laics en la missió de l'Església, a través del treball professional i les relacions socials i familiars. "En un hospital -escriurà anys més tard, per exemplificar aquesta realitat- l'Església no és sol present pel capellà: també actua a través dels fidels que, com a metges o infermers, procuren prestar un bon servei professional i una delicada atenció humana als pacients; en un barri, el temple serà sempre un punt de referència indispensable: però l'única manera d'arribar als que no ho freqüenten serà a través d'altres famílies".

Entre 1947 i 1950 va empènyer l'expansió apostòlica de l'Opus Dei a Roma, Milà, Nàpols, Palerm i altres ciutats italianes. Va promoure activitats de formació cristiana i va atendre sacerdotalment nombroses persones. De l'empremta que la seva tasca ha deixat a Itàlia parlen avui

els nombrosos carrers i places que se li han dedicat en diferents nuclis urbans del país.

El 29 de juny de 1948, el fundador de l'Opus Dei va erigir a Roma el *Collegio Romano della Santa Croce*, centre internacional de formació del qual Àlvar del Portillo va ser primer rector i en el qual va ensenyar teologia moral (1948-1953). En aquest mateix any (1948) va obtenir el doctorat en Dret Canònic a la Universitat Pontifícia de Sant Tomàs.

Durant els seus anys a Roma, els diversos Papes que se succeeixen (des de Pius XII fins a Joan Pau II) el van cridar a exercir nombrosos encàrrecs, com a membre o consultor de 13 organismes de la Santa Seu.

Va participar activament en el Concili Vaticà II. Joan XXIII el va nomenar consultor de la Sagrada Congregació del Concili (1959-1966).

En les etapes prèvies al Vaticà II, va ser president de la Comissió per al Laïcat. Ja en el curs del Concili (1962-65) va ser secretari de la Comissió sobre la Disciplina del Clergat i del Poble Cristià. Acabat aquest esdeveniment eclesial, Pau VI el va nomenar consultor de la Comissió postconciliar sobre els bisbes i el Règim de les Diòcesis (1966). Va ser també, durant molts anys, consultor de la Congregació per a la Doctrina de la Fe

La vida d'Àlvar del Portillo està estretament unida a la del Fundador. Va romandre sempre al seu costat fins al mateix moment de la mort, el 26 de juny de 1975, col·laborant amb sant Josepmaria en les tasques d'evangelització i de govern pastoral. Amb ell va viatjar a nombrosos països per disposar i orientar els diversos apostolats de l'Opus Dei. "En advertir la presència amable i discreta al costat de la dinàmica

figura de Mons. Escrivà, em venia al pensament la modèstia de sant Josep", escriurà a la seva mort un agustí irlandès, el Pare John O'Connor.

Podeu veure més fotografies clicant als laterals de la imatge següent.

El 15 de setembre de 1975, al congrés general convocat després de la mort del Fundador, Mons. Àlvar del Portillo va ser elegit per succeir-lo al capdavant de l'Opus Dei. El 28 de novembre de 1982, quan el beat Joan Pau II va erigir l'Opus Dei en prelatura personal, el va designar Prelat de la nova prelatura. Vuit anys després, el 7 de desembre de 1990, el va nomenar bisbe i, el 6 de gener de 1991, li va conferir l'ordenació episcopal a la basílica de Sant Pere.

Al llarg dels anys en què va estar al capdavant de l'Opus Dei, Mons. Àlvar del Portillo va promoure el començament de l'activitat de la

prelatura a 20 nous països. En els viatges pastorals, que el van portar als cinc continents, va parlar a milers de persones d'amor a l'Església i al Papa, i va predicar amb persuasiva simpatia el missatge cristià de sant Josepmaria sobre la santedat en la vida quotidiana.

Com a prelat de l'Opus Dei, Mons. Àlvar del Portillo va estimular l'endegament de moltes iniciatives socials i educatives. El *Centre Hospitalier Monkole* (Kinshasa, Congo), el *Center for Industrial Technology and Enterprise* (CITE, a Cebu, Filipines) i la *Niger Foundation* (Enugu, Nigèria) són exemples d'institucions de desenvolupament social dutes a terme per fidels de l'Opus Dei, al costat d'altres persones, sota l'impuls directe de monsenyor del Portillo.

Així mateix, la Universitat Pontifícia de la Santa Creu (des de 1985) i el

seminari internacional *Sedes Sapientiae* (des de 1990), tots dos a Roma, així com el Col·legi Eclesiàstic Internacional Bidasoa (Pamplona, Espanya), han format per a les diòcesis milers de candidats al sacerdoci enviats per bisbes d'arreu. Són una mostra de la preocupació de monsenyor del Portillo pel paper del sacerdot en el món actual, tema al qual en va dedicar bona part de les energies, com es va posar de manifest en els anys del Concili Vaticà II. "El sacerdoci no és una carrera -va escriure el 1986- sinó un lliurament generós, ple, sense càlculs ni limitacions, per ser sembradors de pau i d'alegria al món, i per obrir les portes del Cel als qui es beneficien d'aquest servei i ministeri".

Mons. Àlvar del Portillo va morir a Roma la matinada del 23 de març de 1994, poques hores després de tornar d'una peregrinació a Terra Santa. La vigília, el 22 de març, havia celebrat

la seva última missa a l'església del Cenacle de Jerusalem.

Àlvar del Portillo és autor de publicacions sobre matèries teològiques, canòniques i pastorals: *Fieles y laicos en la Iglesia* (1969), *Escritos sobre el sacerdocio* (1970) i nombrosos textos dispersos, gran part d'ells recollits pòstumament en el volum *Rendere amabile la Verità . Raccolta di scritti di Mons. Álvaro del Portillo*, publicat el 1995 per la *Libreria Editrice Vaticana*. El 1992 es va publicar el volum *Intervista sul Fondatore dell'Opus Dei*, fruit de les seves converses amb el periodista italià Cesare Cavalleri, sobre la figura de sant Josepmaria Escrivà, que ha estat traduït a diverses llengües.

Després de la seva mort el 1994, milers de persones han testimoniat per escrit el seu record de monsenyor Álvaro del Portillo: la seva bondat, l'escalf del somriure, la

seva humilitat, l'audàcia
sobrenatural, la pau interior que la
seva paraula els comunicava.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/breu-
biografia-de-mons-alvaro-del-portillo/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/breu-biografia-de-mons-alvaro-del-portillo/)
(07/08/2025)